

SAVCIYLA GÖRÜŞME

Çisem Bilge ÇAKICI-Ayşe GÜLENC*

6284 Sayılı Kanunun yürürlüğe girmesiyle başta şiddet mağduru tanımının daha kapsamlı hale getirilmesi, şiddet önleme ve dinleme merkezlerine işlerlik kazandırılması ve bu kararın mülki amirlerce ve kolluk kuvvetlerince de verilebilmesinin getireceği kolaylığı, uygulayıcılara sorduk.

Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Korunmasına Dair Kanun uygulayıcıları olan savcılarla görüştük.

1- Aile içi şiddete yönelik şiddetin korunmasına yönelik olarak ayrı bir savcılığın kurulmasının hukuki dayanağı nedir? Neden bu konuda özel bir yapılandırmaya gidilmiştir?

Başsavcılığın tasarrufuyla Ankara'da pilot olarak kurulduk.Bu uzmanlaşmayla ilgili bir şey.Başsavcılık, uzmanlaşma ile ilgili memur suçları, bilişim, basın alanında da bu yapılandırmaya gitmiştir.HSYK belgesi daha sonra çıkarıldı, böylece tamamen mevzuatta yerini aldı.

2- Tedbirin aciliyetini neye göre belirliyorsunuz? Aranılan belli ölçütler var mı?4320 Sayılı Kanuna göre 6238 Sayılı Kanun bu konuda ne gibi yenilikler getirmiştir?

Hal hareket davranışlarına bakıyoruz.Kolluk amiri riski ölçecek.Kanun bu alana ilişkin düzenlemeye gitmiş. Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde birinci fıkranın (a) ve (ç) bentlerinde yer alan tedbirler, ilgili kolluk amirlerince de alınabilir. Kolluk amiri evrakı en geç kararın alındığı tarihi takip eden ilk işgünü içinde mülkî amirin onayına sunar. Mülkî amir tarafından kırk sekiz saat içinde onaylanmayan tedbirler kendiliğinden kalkar. A, kendisine ve gerekiyorsa beraberindeki çocuklara, bulunduğu yerde veya başka bir yerde uygun barınma yeri sağlanması. Ç, hayatî tehlikesinin bulunması hâlinde, ilgilinin talebi üzerine veya resen geçici koruma altına alınmasını düzenler.Kolluk amiri bunu 24 saat içinde onaya sunmak zorunda. 8. maddenin 3. fıkrasında düzenlenen Koruyucu tedbir kararı verilebilmesi için, şiddetin uygulandığı hususunda delil veya belge aranmayacağı, önleyici tedbir kararı, geciktirilmeksizin verilmesi gerektiği, bu kararın verilmesi, bu Kanunun amacını gerçekleştirmeyi tehlikeye sokabilecek şekilde geciktirilemeyeceği zaten aciliyetten taviz verilemeyeceğini gösterir.Biz zaten tedbir alınması gereken her konuda biz tedbiri alıyoruz.

3- Şiddete uğrayan kadınların kaçının Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'dan haberi var? Kaçı derhal Savcılığa başvuruyor?

---

* AÜ Hukuk Fakültesi 2012-2013 Öğretim Dönemi Öğrencileri

Ankara bu konuda farklı, hemen herkesin haberi var.Ankara'da şiddet patladı, 600 tedbir kararının 500'ü Ankara'da diye haberler çıktı.Bunun nedeni şiddetin Ankara'da patlaması değil, bizim bunu en başından beri uyguluyor olmamız.Yeni kanunla bu patama 10 katına çıkacak diyebiliriz.Bu, Türkiye genelinde bu kanunu bilen kişilerin oranını belli etmekte zaten.Eğitim almış çoğu insanın bile bu kanundan haberi olmayabilir, ancak yeni kanun hakkında yapılan tartışmalar, ailenin korunması için kurulan derneklerin çalışmaları ile haberdar olanların sayısı elbet artacaktır.

4- Uygulamada aile içi şiddete karşı alınan önlemlerde şiddete maruz kalanlar ne ölçüde fayda sağlamakta?

Kolluk takip edecek. Kolluk görevleri, kolluğun merkez ve taşra teşkilâtında bu Kanunda belirtilen hizmetlerle ilgili olarak, çocuk ve kadının insan hakları ile kadın erkek eşitliği konusunda eğitim almış ve ilgili kolluk birimlerince belirlenmiş olan yeteri kadar personel tarafından yerine getirilir şeklinde bir düzenleme var 6284'ün 11. maddesinde. Kararlarının uygulanmasında hâkim kararı ile teknik araç ve yöntemler kullanılabilir.Elektronik kelepçenin uygulamaya geçmesiyle daha iyi sonuçlar ortaya çıkacak.Şiddet mağduruna da hareket özgürlüğü tanıyan elektronik cihazlar verilecek.Avrupa'da bu zaten uygulanmakta ve faydası görülmekte.

İspanya'da görülen bir davada uzaklaştırılan eşin alışveriş merkezinde mağdura yaklaşıyor,cihazın merkeze sinyal vermesi ve polisin derhal oraya intikal ediyor.Uygulamadaki kolaylık daha rahat sağlanıyor böylece.

Uygulamada verimliliğin sağlanmasına yönelik diğer bir hüküm ; yasanın 21. maddesi ile, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na kuruluş müdürü, sosyolog, psikolog, sosyal çalışma uzmanı, çocuk gelişimcisi, hemşire ve bakıcı anne gibi 362 yeni kadro ihdas edilmesi.Destek hizmetleri, verilen tedbir kararının gerçekleşmesine yönelik önerilerde bulunabilir ve yardımlar yapar.Korunan kişiye verilen barınma, geçici maddi yardım , sağlık, adli yardım hizmetleri ve diğer hizmetleri koordine eder.Şiddetin sonlandırılmasına yönelik bireysel ve toplumsal ölçekte programlar hazırlamak ve uygulamak.

Tedbir kararının, korunan kişiye ve şiddet uygulayana tefhim veya tebliğ edilir. Tedbir talebinin reddine ilişkin karar ise sadece korunan kişiye tebliğ edilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde ilgili kolluk birimi tarafından verilen tedbir kararı şiddet uygulayana bir tutanakla derhâl tebliğ edilir. Sekizinci maddede bulunan bu hüküm mağduru oldukça koruma altına alıyor.Özellikle reddine ilişkin kararın sadece korunan kişiye tebliğ edilmesi, hukuksal korunma yoluna başvuran kişilerin, bu yola başvurdıkları için mağdur olmalarını engelleyen bir ifade.

5- Şiddete maruz kalanların dışında bu eylemlere tanık olan aile çevresi, aynı meskende yaşayan komşular ne ölçüde korunmanın sağlanması için başvuruda bulunuyor?

Uygulamada o çevreden başvuru pek yapılmamakta.Şiddet göreni şikayette bulunabilme hakkının var olduğunu aşımak dahi bir uğraş, aynı bilincin çevreye de kazandırılmasında hiçbir sakınca yok.Yeni kanunda da üçüncü kişilerin bunu yapabileceğine ilişkin düzenleme var.

6- 6284 Sayılı Kanunda kadına yönelik şiddet tanımı ayrı yapılmış, kadınlara yalnız kadın oldukları için uygulanan şiddetten bahsetmiş ve insan hakları ihlaline yol açan her türlü

tutum ve davranışı baz almış.Bu durum uygulamada tedbir kararının uygulanacağı kişiler bakımından ne tür bir kapsam getirmiştir?Uygulamada nasıl işliyor?

Eş, çocuk, eski eş, karı-koca şeklinde yaşayanlar, bu şekilde yaşayıp ayrılanlar, tek tarafı ısrarlı takip mağdurları, nişanlılar gibi geniş bir uygulama alanına sahip. Biz zaten yeni kanundan önce de geniş uyguluyorduk.Uluslararası sözleşmelerde de buna yer vermekte.CEDAW, İstanbul Sözleşmesi gibi uluslar arası alanda iç hukukumuzda aldığımız kanunlara 1. maddede atıf yapılmıştır.Fuhuşu meslek edinen kadınlara gelince, önemli olan birlikte yaşama unsuru, fuhuş yapan da karı-koca şeklinde yaşıyorsa ona da uygularız. Korunacak menfaat var mı, buna bakıyoruz. Cinsel yönelim konusunda ise eşcinsellere İspanya’da da uygulanmıyor bu koruma tedbiri. Orda pembe nüfus cüzdanına sahip olma ölçütü var.İspanya’da kanunun ismi ailenin korunmasına dair kanun değil, cinsiyete dayalı şiddeti önleme kanunu.Cinsiyeti dayalı şiddet için 23 savcı, 12 hakim bulunmakta orda.

7-Yeni kanunun 1. maddesinde yer alan ‘tek tarafı ısrarlı takip mağduru’ ifadesinden ne anlaşılmalı?

Burada tacizin sürekli olması ölçütünü arıyoruz. Yoldan geçen birine bir kere laf atılmış ve devamı gelmemişse burada artık ısrarlı takipten söz edilemez.

8-Verilen tedbir kararıyla ulaşılmak istenen amacın gerçekleşmesine yönelik işlemlerin yapılmasında savcılığın rolü nedir?

Cumhuriyet savcıları tarafından aile içi şiddete maruz kalındığının öğrenilmesi hâlinde, bu konuda herhangi bir şikâyet de gerekmediğinden derhâl soruşturmaya başlanması ve ayrıca koruma kararı alınması için ivedilikle aile mahkemesi hâkimine bildirimde bulunulması gerekir.

Soruşturma ve tedbir talebinin ilgili mahkemeye iletilmesi ile verilen kararların infazının anılan mevzuatın konuluş amacına uygun, etkin ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilebilmesinin sağlanması bakımından söz konusu işlemlerin takibinin yapılmasında Cumhuriyet savcısı ve adliye personeli ile büroları etkilidir.